

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 64.797/3
van 3 december 2018

avis 64.797/3
du 3 décembre 2018

over

sur

een voorontwerp van wet
'JOBSDEAL'

un avant-projet de loi
'JOBSDEAL'

Op 26 november 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Financiën verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'JOBSDEAL'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 30 november 2018. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Peter SOURBRON en Koen MUYLLE, staatsraden, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric VANNESTE en Jonas RIEMSLAGH, auditeurs.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo BAERT, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 3 december 2018.

*

Le 26 novembre 2018, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi 'JOBSDEAL'.

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 30 novembre 2018. La chambre était composée de Jo BAERT, président de chambre, Peter SOURBRON et Koen MUYLLE, conseillers d'État, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Frédéric VANNESTE et Jonas RIEMSLAGH, auditeurs.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo BAERT, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 3 décembre 2018.

*

ONTVANKELIJKHEID VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

Door te eisen dat de adviesaanvragen die worden gebonden aan een termijn van vijf werkdagen van een “bijzondere” motivering worden voorzien, heeft de wetgever tot uiting gebracht dat hij wil dat alleen in uitzonderlijke gevallen verzocht wordt om mededeling van het advies binnen die uitzonderlijk korte termijn. De aanvrager moet derhalve pertinente en voldoende concrete gegevens aanbrengen die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van vijf werkdagen) en waarom, op het ogenblik van de adviesaanvraag, geen beroep kon worden gedaan op de procedure bedoeld in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State (advies mede te delen binnen een termijn van dertig dagen). De deugdelijke motivering van de adviesaanvraag is een voorwaarde voor de ontvankelijkheid ervan.

2. In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling als volgt gemotiveerd:

“Deze wet bevat maatregelen die in de schoot van de begrotingsbesprekingen zijn besloten bij de begrotingsopmaak voor 2019 en moeten dan ook als nauw samenhangend met de begrotingsdoelstellingen worden gezien;

Deze wet bevat verscheidene maatregelen die op 1 januari 2019 in werking treden, waarbij in het belang van de rechtszekerheid de finale wettekst zo spoedig mogelijk dient aangenomen te worden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Deze wet bevat uitsluitend fiscale maatregel[en] die erop gericht zijn de arbeidsmarkt te stimuleren. Enkel wanneer deze maatregelen een voldoende vaststaand karakter kennen, zullen deze wetsartikelen leiden tot een positieve stimulans van de arbeidsmarkt. Hoe vroeger deze wetsartikelen in werking treden, des te sneller zal dit positief effect zich realiseren, wat een weerslag zal hebben op het budgettaire rendement.”

In deze motivering wordt verwezen naar de begrotingsdoelstellingen voor het begrotingsjaar 2019 en het budgettaire rendement van de maatregelen, terwijl de bepalingen opgenomen in hoofdstuk 2 van het voorontwerp luidens artikel 8 ervan van toepassing zijn “vanaf aanslagjaar 2020” en een budgettaire kost betekenen.¹ Voor dat hoofdstuk worden dan ook geen pertinente en voldoende concrete gegevens aangevoerd die het aannemelijk maken dat de ontworpen regeling dermate spoedeisend is dat noodzakelijkerwijze een beroep moet worden gedaan op een aanvraag om een advies binnen vijf werkdagen.

¹ In de brief van 23 november 2018 schrijft de Minister van Begroting: “(...) je peux marquer mon accord sur la proposition à condition que les impacts repris par l’Inspection des Finances dans son avis du 22 novembre 2018 (37,72 millions €) relevant des dispositions relatives à la modification du Code des impôts sur les revenus 1992 en matière de réduction d’impôt pour pensions et indemnités d’assurance en cas de maladie et d’invalidité soient compensés lors du prochain conclave budgétaire”.

Over hoofdstuk 2 van het voorontwerp wordt dan ook geen advies gegeven.

*

3. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond², alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

4. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet bevat fiscale maatregelen die bedoeld zijn om de arbeidsmarkt te stimuleren. Het gaat uitsluitend om bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Hoofdstuk 1 – Inleidende bepaling

5. Dit hoofdstuk geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

Hoofdstuk 3 – Vrijstelling van inkomstenbelastingen van bepaalde gewestelijke opleidingspremies

6. Artikel 9 van het voorontwerp strekt tot het invoegen in artikel 38 van het WIB 92 van een vrijstelling ten belope van (niet geïndexeerd) 220 euro voor “de opleidingspremies die door een Gewest of de Duitstalige Gemeenschap worden toegekend en die voldoen aan de in paragraaf 7 vermelde voorwaarden”. Om in aanmerking te komen voor de vrijstelling moeten de premies “worden toegekend naar aanleiding van het met succes gevolgd hebben van een opleiding met het oog op een tewerkstelling in een knelpuntberoep zoals gedefinieerd door de bevoegde dienst voor arbeidsbemiddeling aan personen die bij de aanvang van de opleiding uitkeringsgerechtigd werkloos waren”.

Aan de gemachtigde werd gevraagd om de ontworpen regeling toe te lichten, onder meer wat betreft het temporele toepassingsgebied van de voorwaarde dat de opleiding werd gevolgd “met het oog op een tewerkstelling in een knelpuntberoep”. Het is immers mogelijk dat een bepaald beroep tijdens de looptijd van de opleiding wel of integendeel niet meer als een knelpuntberoep wordt beschouwd.

² Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

De gemachtigde verklaarde hieromtrent het volgende:

“Artikel 38, § 7, WIB 92 in ontwerp legt de voorwaarden vast waaraan gewestelijke opleidingspremies moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de vrijstelling. Aan deze voorwaarden moet voldaan zijn op het niveau van de toekenning van de premie. In de memorie van toelichting zal onderstaande passage worden ingevoegd om dit te verduidelijken.

‘Aan de voormelde voorwaarden moet voldaan zijn op het niveau van de premie. De vrijstellingsvoorwaarden moeten dus ook deel uitmaken van de voorwaarden waaronder een Gewest of de Duitstalige Gemeenschap een premie toekent. Het volstaat dus niet dat op het niveau van de individuele belastingplichtige aan de voorwaarden is voldaan.’

‘Les conditions précitées doivent être remplies au niveau des primes. Les conditions d'exonération doivent donc également faire partie des conditions auxquelles une région ou la Communauté germanophone attribue une prime. Il ne suffit donc pas que les conditions soient remplies au niveau du contribuable individuel.’

Het succesvol beëindigen moet niet noodzakelijk blijken uit het behalen van een attest of certificaat. Wanneer een Gewest of de Duitstalige Gemeenschap zou beslissen om de opleidingspremie ook toe te kennen aan personen die een opleiding tot een knelpuntberoep beëindigen om effectief aan de slag te gaan in een knelpuntberoep, dan kan die premie ook beschouwd worden als een premie die wordt toegekend voor het met succes volgen van een opleiding tot een knelpuntberoep en dus op dat vlak aan de voorwaarden voldoet.

Het is evenmin vereist dat de premie enkel zou worden toegekend als een volledige opleidingscyclus wordt afgerond. Wanneer een opleiding tot een knelpuntberoep uit verschillende modules bestaat en het volgen van één of meer modules volstaat om de directe inzetbaarheid op de arbeidsmarkt te verzekeren, mag het succesvol afronden van die één of meer modules ook als het succesvol volgen van een opleiding tot een knelpuntberoep worden beschouwd.

Het tijdstip waarop het beroep waarvoor de opleiding wordt gevolgd als knelpuntberoep moet zijn erkend, wordt niet verder gespecificeerd. De Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap zijn vrij om dit te bepalen.

Er moet een zo ruim mogelijke interpretatie gehanteerd worden, die zo voordelig mogelijk is voor de belastingplichtige: de premie kan vrijgesteld worden vanaf het moment dat de opleiding in aanmerking komt en deze met succes voltooid is.”

Het is noodzakelijk om een en ander te verduidelijken in de ontworpen regeling. Dat is ook het geval voor de voorwaarde dat de premie moet zijn toegekend naar aanleiding van het “met succes” gevolgd hebben van de opleiding, waardoor de indruk kan ontstaan dat een soort van kwalificatiegetuigschrift vereist is. Er zal moeten nagegaan worden of die woorden wel behouden moeten blijven.

Hoofdstuk 4 – Systeemvaart

7. Artikel 11 van het voorontwerp strekt tot het invoegen in artikel 275⁵ van het WIB 92 van een paragraaf 4 met daarin een bijzondere regeling waardoor de in paragraaf 1 voorziene regeling inzake ploegenarbeid en nachtarbeid,³ onder bepaalde voorwaarden, ook van toepassing wordt gemaakt op de zogenaamde ‘systeemvaart’. In de memorie van toelichting wordt systeemvaart omschreven als “een regime waarin werknemers, die evenveel rustdagen als arbeidsdagen hebben, worden tewerkgesteld overeenkomstig de collectieve arbeidsovereenkomst van 3 oktober 2012 met betrekking tot het invoeren van een regime van systeemvaart en waarbij de periode aan boord niet meer bedraagt dan 30 opeenvolgende dagen”.⁴

8. Omdat die steun in beginsel staatssteun is in de zin van artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU), wordt bepaald dat de steun wordt toegekend binnen het kader van de de-minimisverordening⁵. Dat betekent dat het voornemen tot het invoeren van de steunmaatregel niet voorafgaandelijk moet worden aangemeld overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het VWEU.

De toepassing van de de-minimisverordening brengt wel mee dat het totale bedrag aan steun dat aan één onderneming wordt verleend niet hoger mag liggen dan 200.000 euro over een periode van drie belastingjaren.⁶ Deze voorwaarde is opgenomen in het ontworpen artikel 275⁵, § 4, vierde lid, van het WIB 92 (artikel 11 van het voorontwerp).

8.1. Die beperking van het steunbedrag leidt ertoe dat kleinere ondernemingen voor hun gehele personeelsbestand gebruik kunnen maken van de gunstregeling inzake ploegenarbeid, terwijl grotere ondernemingen dat slechts kunnen voor een deel van hun personeel of voor een beperkte periode. Er bestaat aldus een verschil in behandeling tussen ondernemingen.

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.⁷ Bij artikel 172 van

³ De vrijstelling vervat in artikel 275⁵, § 1, van het WIB 92 is, in tegenstelling tot de ontworpen bijzondere regeling, niet onderworpen aan beperkingen inzake het totale bedrag van de vrijstelling, de omvang van de onderneming of de omvang van het betrokken personeelsbestand.

⁴ Het verdient aanbeveling om in de ontworpen bepaling te vermelden binnen welk paritair comité die cao tot stand is gekomen.

⁵ Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 ‘betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun’.

⁶ Artikel 3, lid 2, eerste alinea, van de de-minimisverordening.

⁷ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

de Grondwet wordt de toepasselijkheid van de grondwettelijke regels van gelijkheid en van niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet) bevestigd in fiscale aangelegenheden. Deze bepaling is immers een precisering of een bijzondere toepassing van het in artikel 10 van de Grondwet algemeen geformuleerde gelijkheidsbeginsel.

De regeling inzake de gedeeltelijke vrijstelling van de storting van de bedrijfsvoorheffing vervat in artikel 275⁵ van het WIB werd ingevoerd bij de wet van 23 december 2005 ‘betreffende het generatiepact’, die op zijn beurt goeddeels de regeling vervat in artikel 301 van de programmawet van 22 december 2003 overnam. In de memorie van toelichting bij het wetsontwerp dat de programmawet van 22 december 2003 is geworden, werd de doelstelling van deze maatregel als volgt toegelicht:⁸

“In het kader van de werkgelegenheidsconferentie hebben al de sociale partners de regering gevraagd een maatregel te voorzien die de extra kosten verbonden aan ploegenarbeid kan compenseren. (...)

Ploegenarbeid komt zowat in alle sectoren en types van ondernemingen voor. Het is trouwens vaak het enige antwoord dat een onderneming kan bieden op de steeds verdergaande globalisering van de economie en de daaraan gekoppelde flexibilisering.

Ploegenarbeid confronteert werkgevers echter vaak met extra kosten ten opzichte van zijn werknemers in vergelijking met andere werknemers. Voorzieningen zoals bijvoorbeeld openbaar vervoer of kinderopvang zijn op atypische werkuren immers veel minder voorhanden of zelfs onbestaande. Dit verplicht de werkgever tot het maken van extra kosten.

Deze maatregel poogt hieraan tegemoet te komen. Ondernemingen worden er immers van vrijgesteld een op forfaitaire basis geraamd gedeelte van de bedrijfsvoorheffing die is ingehouden op de ploegenpremies aan de Schatkist door te storten.”

Op de vraag of het verschil in behandeling, dat het gevolg is van de ontworpen regeling, verenigbaar is met het grondwettelijke beginsel van gelijkheid- en niet-discriminatie, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“De toepassing van steunplafonds van de de-minimisverordening op deze maatregel heeft tot gevolg dat er een vorm van progressiviteit in deze maatregel wordt ingebouwd.

Op zich is er geen verschil in behandeling tussen een kleine systeemvaarder en een grote systeemvaarder. Beide ondernemingen kunnen immers binnen de marges van het steunplafond genieten van deze maatregel. Beide ondernemingen worden bijgevolg gelijk behandeld, maar zoals correct door u werd aangehaald, situeert het opgeworpen verschil zich op vlak van omvang.

In deze context wordt er op gewezen dat het steunplafond niet op kunstmatige wijze kan worden omzeild [aangezien bij de beoordeling van de maximumsteun rekening moet worden gehouden met de steun die verbonden ondernemingen hebben ontvangen].

In een progressief belastingstelsel is het overigens per definitie zo dat kleinere ondernemingen lagere lasten dragen dan grotere ondernemingen. Hierdoor zijn er heel wat maatregelen in het WIB 92 die beogen dat kleinere ondernemingen (of bv ook minder draagkrachtige natuurlijke personen) minder getroffen worden dan grotere

⁸ *Parl.St.* Kamer 2003-04, nr. 51-473/001, 152-153.

ondernemingen, zonder dat deze maatregelen een schending van het gelijkheidsbeginsel tot gevolg hebben.”

Die argumentatie kan niet zonder meer worden bijgetreden.

Vooreerst moet worden vastgesteld dat de beperking die uit de ontworpen regeling volgt, een specifieke afwijking vormt van de algemene regeling inzake de vrijstelling van de storting van bedrijfsvoorheffing inzake ploegenarbeid en nachtarbeid, waarvoor er niet in een dergelijke beperking voorzien is. Aangezien de ontworpen regeling in de eerste plaats daarmee moet worden vergeleken, is de verwijzing naar een “progressief belastingstelsel” weinig relevant.

De beperking in de ontworpen regeling kan ook niet in direct verband worden gebracht met de aangehaalde doelstelling van de betrokken vrijstellingsregeling.

Het loutere gegeven dat de beperking volgt uit de toepassing van de de-minimisverordening kan ook niet volstaan als verantwoording voor het betrokken verschil in behandeling. De hoe dan ook niet absoluut noodzakelijke keuze⁹ om de betrokken doorstortingsvrijstelling te beperken tot de steunplafonds vervat in de de-deminimisverordening, doet immers geen afbreuk aan de internrechtelijke grondwettelijke beginselen inzake gelijkheid en niet-discriminatie.

Het staat bijgevolg aan de adviesaanvrager om de verenigbaarheid van de ontworpen regeling in het licht van het gelijkheidsbeginsel aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen. Indien wordt geoordeeld dat het geschetste verschil in behandeling op een afdoende wijze kan worden verantwoord en de ontworpen regeling derhalve als dusdanig kan worden gehandhaafd, is het aangewezen deze verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting.

8.2. Overeenkomstig het ontworpen artikel 275⁵, § 4, vierde lid, van het WIB 92 kan de “in deze paragraaf bedoelde vrijstelling (...) niet worden toegekend¹⁰ (...) indien het totaal van de krachtens deze paragraaf toegekende vrijstelling en andere door de federale overheid of door een gewest toegekende steun die onder het toepassingsgebied valt van Verordening nr. 1407/2013 (...) en die in de loop van het huidige en de laatste twee afgesloten belastbare tijdperken werd toegekend (...) meer bedraagt dan 200.000 euro”.

Voor de toepassing van het plafond dat is voorzien in de de-minimisverordening moet echter het totale bedrag aan de-minimissteun dat per lidstaat aan één onderneming wordt verleend in aanmerking worden genomen, ongeacht het bestuursniveau of de instelling die de steun heeft verleend. De beperking tot “andere door de federale overheid of door een gewest toegekende steun” staat bijgevolg op gespannen voet met artikel 3, lid 2, van de de-minimisverordening.

⁹ Zo zou er immers evengoed voor gekozen kunnen worden om de steunregeling aan te melden bij de Europese Commissie.

¹⁰ Vermits de vrijstelling van rechtswege wordt verleend en er dus niet geval per geval over wordt beslist, is de vermelding dat de vrijstelling wordt “toegekend” eerder ongelukkig. Er wordt ter overweging gegeven om te schrijven dat “De in deze paragraaf bedoelde vrijstelling niet meer van toepassing is van zodra een onderneming (...)”.

Hieromtrent verklaarde de gemachtigde:

“Er is ons geen de-minimissteun bekend die wordt toegekend door één van de lokale overheden aan ondernemingen die onder het toepassingsgebied van deze maatregel vallen. Het valt echter inderdaad niet met zekerheid uit te sluiten dat in de toekomst lokale overheden steun verlenen die onder het toepassingsgebied van de de-minimis verordening valt. Hierdoor suggereren we om de woorden ‘of door een gewest toegekende steun’ te vervangen te vervangen door de woorden ‘of door regionale of lokale overheden toegekende steun’.”

Ook de door de gemachtigde voorgestelde alternatieve formulering is te beperkend. Voor de toepassing van de staatssteunreglementering is er immers sprake van een overheid zodra de steun rechtstreeks of zijdelings met staatsmiddelen wordt bekostigd en die maatregel aan de Staat valt toe te rekenen.¹¹ Zo kan ook steun van bepaalde overheidsbedrijven of van bepaalde verzelfstandigde instellingen en agentschappen staatssteun uitmaken.

De ontworpen regeling moet op dit punt dan ook worden aangepast.

Hoofdstuk 5 – Overwerk

9. Het ontworpen artikel 154bis, derde lid, van het WIB 92 bevat een maatregel “voor de aanslagjaren 2020 en 2021”, die na evaluatie “door een [koninklijk¹²] besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad voor onbepaalde duur [kan] worden verlengd” (artikel 13 van het voorontwerp). Het ontworpen artikel 275¹, zevende lid, van het WIB 92 bevat een analoge maatregel ten aanzien van “bezoldigingen die die [sic] vanaf 1 januari 2019 tot en met 31 december 2020 worden betaald of toegekend” en die eveneens na evaluatie “door een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad voor onbepaalde duur [kan] worden verlengd” (artikel 14 van het voorontwerp).

Aangezien de maatregel enkel kan worden “verlengd” – er staat immers niet “opnieuw ingevoerd” of “hernieuwd –, is vereist dat het betrokken besluit wordt genomen binnen de termijn waarin de ontworpen maatregelen nog uitwerking hebben. Het is evenwel niet duidelijk wat de uiterste datum is waarop de verlenging mogelijk is.¹³

De gemachtigde verklaarde hieromtrent:

“De delegatie om de maatregel te verlengen zal worden aangevuld met een bepaling dat het besluit uiterlijk op 31 december 2020 moet zijn aangenomen. Deze datum zal gelden zowel voor de belastingvermindering als voor de vrijstelling van doorstorten van bedrijfsvoorheffing, gelet op het nauwe verband tussen beide maatregelen.

¹¹ Zie o.m. de mededeling van de Commissie ‘betreffende het begrip “staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie’, *Pb.* 19 juli 2016, C 262/1.

¹² Het is te verduidelijken dat het, in lijn met artikel 108 van de Grondwet, om een *koninklijk* besluit moet gaan.

¹³ Zo zou men kunnen twijfelen tussen, enerzijds, de datum waarop het belastbare tijdperk van het aanslagjaar 2021 afloopt (31 december 2020) en, anderzijds, de datum tot wanneer de toepasselijke regels voor het daaropvolgende aanslagjaar kunnen worden gewijzigd, wat in beginsel het einde van het belastbare tijdperk van het aanslagjaar 2022 is (31 december 2021).

De tekst zal als volgt worden aangepast:

In geval van een positieve evaluatie kan de verhoging door een besluit dat wordt vastgesteld na overleg in de Ministerraad en uiterlijk op 31 december 2020 wordt genomen voor onbepaalde duur worden verlengd.

En cas d'une évaluation positive, l'augmentation peut être prolongée pour une durée indéterminée par un arrêté délibéré en Conseil des ministres et pris au plus tard le 31 décembre 2020."

Daarmee kan worden ingestemd.

Hoofdstuk 6 – Starterslonen voor jongeren

10. De artikelen 16 tot 18 strekken ertoe in respectievelijk artikel 38, § 1, eerste lid, 32°, artikel 53, 26°, en artikel 275¹¹ van het WIB 92 de woorden "forfaitaire toeslag" of "forfaitaire toeslagen" te vervangen door de woorden "compenserende toeslag" of "compenserende toeslagen".

In de memorie van toelichting bij het voorontwerp wordt hieromtrent gesteld:

"De forfaitaire toeslag voor jongeren voor wie het loon overeenkomstig artikel 33bis van de wet van 24 december 1999 ter bevordering van de werkgelegenheid wordt verlaagd, wordt vanaf 1 januari 2019 vervangen door een toeslag die niet langer een forfaitair karakter heeft, maar gelijk is aan het verschil tussen het nettoloon zoals berekend op basis van het niet-verminderde brutoloon en het nettoloon zoals berekend op basis van het verminderde brutoloon (zie artikel 9 van dit ontwerp). In de fiscale bepalingen met betrekking tot die toeslag (artikelen 38, § 1, eerste lid, 32°, 53, 26° en 275¹¹, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992) wordt de notie 'forfaitaire toeslag' net als in de sociale bepalingen telkens vervangen door de notie 'compenserende toeslag'."

In het geldende artikel 33bis van de betrokken wet van 24 december 1999 is nog steeds sprake van een "forfaitaire toeslag" en niet van een "compenserende toeslag". Die wijziging is het voorwerp van een voorontwerp van wet 'tot uitvoering van de arbeidsdeal', dat eveneens om advies is voorgelegd (rolnummer 64.843/1).¹⁴ Artikel 2 van dat laatste wetsvoorstel bevat diverse wijzigingen van artikel 33bis van de wet van 24 december 1999 en artikel 3 ervan regelt de inwerkingtreding als volgt:

"Dit hoofdstuk treedt in werking op 1 januari 2019.

Voor de werknemers wiens loon verminderd werd in de maanden gelegen in 2018, is de toeslag zoals bepaald in artikel 33bis, § 4, verschuldigd. De werkgever betaalt deze toeslag in de maand januari 2019."¹⁵

Artikel 19 van het voorontwerp dat het voorwerp is van dit advies, bepaalt dat het hoofdstuk met betrekking tot de starterslonen voor jongeren van toepassing is "op de toeslagen die vanaf 1 januari 2019 worden betaald of toegekend".

¹⁴ Voor de adviesaanvraag 64.843/1 is de spoedbehandeling niet gevraagd.

¹⁵ Dat betekent dat op deze toeslag die in januari 2019 wordt betaald, de aan te nemen regels van toepassing zullen zijn.

De wijzigingen van het WIB 92 die het voorwerp zijn van de artikelen 16 tot 18 van het voorontwerp zijn enkel zinvol indien artikel 33*bis* van de wet van 24 december 1999 effectief wordt gewijzigd. De wijzigingen aan, enerzijds, de wet van 24 december 1999 en, anderzijds, het WIB 92 zullen, met het oog op de coherentie van de wetgeving en de rechtszekerheid, dan ook samen in werking moeten treden. Er zal over moeten worden gewaakt dat beide regelingen op elkaar zijn afgestemd. Desnoods zal ook in een overgangsregeling moeten worden voorzien.

*

RECEVABILITÉ DE LA DEMANDE D'AVIS

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En exigeant que les demandes d'avis assorties d'un délai de cinq jours ouvrables soient « spécialement » motivées, le législateur a voulu que ce délai, extrêmement bref, de communication de l'avis ne soit sollicité que dans des cas exceptionnels. En conséquence, le demandeur doit invoquer des éléments pertinents et suffisamment concrets susceptibles de faire admettre que les dispositions en projet sont à ce point urgentes qu'il s'impose de recourir à la procédure visée à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État (avis à communiquer dans un délai de cinq jours ouvrables) et pourquoi, au moment de la demande d'avis, il ne pouvait pas être recouru à la procédure visée à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'État (avis à communiquer dans un délai de trente jours). La motivation adéquate de la demande d'avis constitue une condition de recevabilité de celle-ci.

2. En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit :

« Deze wet bevat maatregelen die in de schoot van de begrotingsbesprekingen zijn besloten bij de begrotingsopmaak voor 2019 en moeten dan ook als nauw samenhangend met de begrotingsdoelstellingen worden gezien;

Deze wet bevat verscheidene maatregelen die op 1 januari 2019 in werking treden, waarbij in het belang van de rechtszekerheid de finale wettekst zo spoedig mogelijk dient aangenomen te worden door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Deze wet bevat uitsluitend fiscale maatregel[en] die erop gericht zijn de arbeidsmarkt te stimuleren. Enkel wanneer deze maatregelen een voldoende vaststaand karakter kennen, zullen deze wetsartikelen leiden tot een positieve stimulans van de arbeidsmarkt. Hoe vroeger deze wetsartikelen in werking treden, des te sneller zal dit positief effect zich realiseren, wat een weerslag zal hebben op het budgettaire rendement ».

Cette motivation fait référence aux objectifs budgétaires pour l'exercice 2019 et au rendement budgétaire des mesures, alors que les dispositions inscrites au chapitre 2 de l'avant-projet sont applicables, selon son article 8, « à partir de l'exercice d'imposition 2020 » et représentent un coût budgétaire ¹. Des éléments pertinents et suffisamment concrets susceptibles de faire admettre que les dispositions en projet sont à ce point urgentes qu'il s'impose de recourir à une demande d'avis dans les cinq jours ouvrables ne sont donc pas invoqués pour ce chapitre.

Par conséquent, aucun avis ne sera donné sur le chapitre 2 de l'avant-projet.

*

¹ Dans la lettre du 23 novembre 2018, le ministre du Budget écrit : « (...) je peux marquer mon accord sur la proposition à condition que les impacts repris par l'Inspection des Finances dans son avis du 22 novembre 2018 (37,72 millions €) relevant des dispositions relatives à la modification du Code des impôts sur les revenus 1992 en matière de réduction d'impôt pour pensions et indemnités d'assurance en cas de maladie et d'invalidité soient compensés lors du prochain conclave budgétaire ».

3. Conformément à l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique ² et de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

4. L'avant-projet de loi soumis pour avis comporte des mesures fiscales destinées à stimuler le marché du travail. Il s'agit exclusivement de dispositions modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après : CIR 92).

EXAMEN DU TEXTE

Chapitre 1er – Disposition introductive

5. Ce chapitre n'appelle aucune observation.

Chapitre 3 – Exonération à l'impôt sur les revenus de certaines primes régionales à la formation

6. L'article 9 de l'avant-projet vise à insérer dans l'article 38 du CIR 92 une exonération à concurrence de 220 euros (non indexés) pour « les primes à la formation octroyées par une Région ou par la Communauté Germanophone et qui remplissent les conditions visées au paragraphe 7 ». Afin d'entrer en considération pour l'exonération, les primes « doivent être attribuées à l'occasion du suivi avec succès d'une formation en vue d'un emploi dans un métier en pénurie tel que défini par le service pour l'emploi compétent à des personnes qui étaient des chômeurs indemnisés au début de la formation ».

Il a été demandé au délégué de préciser le régime en projet, notamment en ce qui concerne le champ d'application temporel de la condition prévoyant que la formation a été suivie « en vue d'un emploi dans un métier en pénurie ». En effet, il est possible qu'un métier déterminé soit bel et bien considéré pendant la durée de la formation comme un métier en pénurie, ou au contraire ne le soit plus.

À cet égard, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Artikel 38, § 7, WIB 92 in ontwerp legt de voorwaarden vast waaraan gewestelijke opleidingspremies moeten voldoen om in aanmerking te komen voor de vrijstelling. Aan deze voorwaarden moet voldaan zijn op het niveau van de toekenning van de premie. In de memorie van toelichting zal onderstaande passage worden ingevoegd om dit te verduidelijken.

‘Aan de voormelde voorwaarden moet voldaan zijn op het niveau van de premie. De vrijstellingsvoorwaarden moeten dus ook deel uitmaken van de

² S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

voorwaarden waaronder een Gewest of de Duitstalige Gemeenschap een premie toekent. Het volstaat dus niet dat op het niveau van de individuele belastingplichtige aan de voorwaarden is voldaan.'

'Les conditions précitées doivent être remplies au niveau des primes. Les conditions d'exonération doivent donc également faire partie des conditions auxquelles une région ou la Communauté germanophone attribue une prime. Il ne suffit donc pas que les conditions soient remplies au niveau du contribuable individuel.'

Het succesvol beëindigen moet niet noodzakelijk blijken uit het behalen van een attest of certificaat. Wanneer een Gewest of de Duitstalige Gemeenschap zou beslissen om de opleidingspremie ook toe te kennen aan personen die een opleiding tot een knelpuntberoep beëindigen om effectief aan de slag te gaan in een knelpuntberoep, dan kan die premie ook beschouwd worden als een premie die wordt toegekend voor het met succes volgen van een opleiding tot een knelpuntberoep en dus op dat vlak aan de voorwaarden voldoet.

Het is evenmin vereist dat de premie enkel zou worden toegekend als een volledige opleidingscyclus wordt afgerond. Wanneer een opleiding tot een knelpuntberoep uit verschillende modules bestaat en het volgen van één of meer modules volstaat om de directe inzetbaarheid op de arbeidsmarkt te verzekeren, mag het succesvol afronden van die één of meer modules ook als het succesvol volgen van een opleiding tot een knelpuntberoep worden beschouwd.

Het tijdstip waarop het beroep waarvoor de opleiding wordt gevolgd als knelpuntberoep moet zijn erkend, wordt niet verder gespecificeerd. De Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap zijn vrij om dit te bepalen.

Er moet een zo ruim mogelijke interpretatie gehanteerd worden, die zo voordelig mogelijk is voor de belastingplichtige: de premie kan vrijgesteld worden vanaf het moment dat de opleiding in aanmerking komt en deze met succes voltooid is ».

Il est nécessaire d'apporter des précisions à cet égard dans le régime en projet. Il en va également ainsi de la condition selon laquelle la prime doit être attribuée lorsque la formation a été suivie « avec succès », ce qui peut donner à penser qu'un genre de certificat de qualification est requis. Il faudra vérifier si ces mots doivent effectivement être maintenus.

Chapitre 4 – Navigation en système

7. L'article 11 de l'avant-projet vise à insérer dans l'article 275⁵ du CIR 92 un paragraphe 4 comprenant un régime particulier permettant d'appliquer également, sous certaines conditions, le régime relatif au travail en équipe et au travail de nuit³, prévu au paragraphe 1er, à la « navigation en système ». L'exposé des motifs définit la navigation en système comme « un régime dont les travailleurs, qui ont autant de jours de repos que de jours de travail, travaillent en application de la convention collective de travail du 3 octobre 2012 relative à la possibilité

³ Contrairement au régime particulier en projet, l'exonération prévue à l'article 275⁵, § 1er, du CIR 92, n'est pas soumise à des restrictions relatives au montant total de l'exonération, à l'importance de l'entreprise ou à l'ampleur des effectifs concernés.

d'instauration d'un régime de navigation en système, et dont la période à bord ne dépasse pas 30 jours subséquents »⁴.

8. Cette aide étant en principe une aide d'État au sens de l'article 107 du Traité 'sur le fonctionnement de l'Union européenne' (ci-après : TFUE), il est prévu qu'elle est octroyée dans le cadre du règlement *de minimis*⁵. Cela signifie que l'intention d'instaurer un régime d'aide ne doit pas être notifiée au préalable, conformément à l'article 108, paragraphe 3, du TFUE.

L'application du règlement *de minimis* emporte toutefois que le montant total des aides octroyées à une entreprise unique ne peut excéder 200.000 euros sur une période de trois exercices fiscaux⁶. Cette condition figure à l'article 275⁵, § 4, alinéa 4, en projet, du CIR 92 (article 11 de l'avant-projet).

8.1. Cette limitation du montant de l'aide a pour effet que les petites entreprises peuvent recourir pour l'ensemble de leurs effectifs au régime de faveur relatif au travail en équipe, alors que les grandes entreprises n'y sont autorisées que pour une partie de leur personnel ou pour une période limitée. Il existe ainsi une différence de traitement entre entreprises.

Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, une différence de traitement ne peut se concilier avec les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination que si cette différence repose sur un critère objectif et si elle est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé⁷. L'article 172 de la Constitution confirme l'applicabilité des règles constitutionnelles d'égalité et de non-discrimination (articles 10 et 11 de la Constitution) en matière d'impôts. Cette disposition constitue en effet une précision ou une application particulière du principe général d'égalité formulé à l'article 10 de la Constitution.

⁴ Il est recommandé de mentionner dans la disposition en projet la commission paritaire au sein de laquelle cette cct est intervenue.

⁵ Règlement (CE) n° 1407/2013 de la Commission du 18 décembre 2013 'relatif à l'application des articles 107 et 108 du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne aux aides *de minimis*'.

⁶ Article 3, paragraphe 2, premier alinéa, du règlement *de minimis*.

⁷ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple : C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3; C.C., 18 mai 2017, n° 60/2017, B.11; C.C., 15 juin 2017, n° 79/2017, B.3.1; C.C., 19 juillet 2017, n° 99/2017, B.11; C.C., 28 septembre 2017, n° 104/2017, B.8.

Le régime relatif à l'exonération partielle du versement du précompte professionnel prévue à l'article 275⁵ du CIR a été instauré par la loi du 23 décembre 2005 'relative au pacte de solidarité entre les générations', qui à son tour a reproduit dans une large mesure le régime prévu à l'article 301 de la loi-programme du 22 décembre 2003. L'exposé des motifs du projet de loi devenu la loi-programme du 22 décembre 2003 a précisé l'objectif de cette mesure comme suit ⁸:

« Dans le cadre de la conférence pour l'emploi, tous les partenaires sociaux ont demandé au gouvernement de prévoir une mesure qui puisse compenser les frais supplémentaires liés au travail en équipe. (...) »

Le travail en équipe a lieu dans tous les secteurs et types d'entreprises. C'est en effet souvent la seule réponse qu'une entreprise puisse offrir à la globalisation toujours croissante de l'économie et à la flexibilité y liée.

Le travail en équipe confronte les employeurs à des frais supplémentaires à l'égard de ses travailleurs en comparaison avec d'autres travailleurs. Le fait de prévoir par exemple un transport public ou une garde d'enfant à des heures atypiques est beaucoup moins probable ou même inexistant. Cela implique pour l'employeur des frais supplémentaires.

Cette mesure essaie d'aller à l'encontre de cela. Les entreprises sont dispensées de verser au Trésor un[e] partie évaluée à une base forfaitaire du précompte professionnel retenu sur les primes d'équipe ».

À la question de savoir si la différence de traitement, qui résulte du régime en projet, est compatible avec le principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination, le délégué a répondu ce qui suit :

« De toepassing van steunplafonds van de de-minimisverordening op deze maatregel heeft tot gevolg dat er een vorm van progressiviteit in deze maatregel wordt ingebouwd.

Op zich is er geen verschil in behandeling tussen een kleine systeemvaarder en een grote systeemvaarder. Beide ondernemingen kunnen immers binnen de marges van het steunplafond genieten van deze maatregel. Beide ondernemingen worden bijgevolg gelijk behandeld, maar zoals correct door u werd aangehaald, situeert het opgeworpen verschil zich op vlak van omvang.

In deze context wordt er op gewezen dat het steunplafond niet op kunstmatige wijze kan worden omzeild [aangezien bij de beoordeling van de maximumsteun rekening moet worden gehouden met de steun die verbonden ondernemingen hebben ontvangen].

In een progressief belastingstelsel is het overigens per definitie zo dat kleinere ondernemingen lagere lasten dragen dan grotere ondernemingen. Hierdoor zijn er heel wat maatregelen in het WIB 92 die beogen dat kleinere ondernemingen (of bv ook minder draagkrachtige natuurlijke personen) minder getroffen worden dan grotere ondernemingen, zonder dat deze maatregelen een schending van het gelijkheidsbeginsel tot gevolg hebben ».

On ne peut se rallier purement et simplement à cette argumentation.

⁸ *Doc. parl.*, Chambre, 2003-04, n° 51-473/001, pp. 152-153.

Tout d'abord, force est de constater que la limitation qui découle du régime en projet constitue une dérogation spécifique au régime général d'exonération du versement du précompte professionnel relatif au travail en équipe et au travail de nuit, pour lequel pareille limitation n'est pas prévue. Étant donné que le régime en projet doit être comparé en premier lieu à ce régime général, la référence à un régime fiscal progressif est peu pertinente.

La limitation prévue dans le régime en projet ne peut pas non plus être mise en relation directe avec l'objectif précité du régime d'exonération concerné.

Le simple fait que la limitation résulte de l'application du règlement *de minimis* ne suffit pas non plus pour justifier la différence de traitement concernée. En effet, le choix, qui n'est en tout état de cause pas absolument nécessaire⁹, de limiter la dispense de versement concernée aux plafonds d'aide prévus dans le règlement *de minimis* ne porte pas atteinte aux principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination de droit interne.

Il revient par conséquent au demandeur d'avis de réexaminer le compatibilité du régime en projet au regard du principe d'égalité. Si l'on considère que la différence de traitement évoquée ci-dessus peut être adéquatement justifiée et que le régime en projet peut dès lors être maintenu en tant que tel, il est recommandé d'inscrire cette justification dans l'exposé des motifs.

8.2. Conformément à l'article 275⁵, § 4, alinéa 4, en projet, du CIR 92, « [l]'exonération visée au présent paragraphe ne peut pas être attribuée [¹⁰] (...) si le total de la dispense accordée en vertu du présent paragraphe et des autres aides accordées par l'autorité fédérale ou par une région, qui tombent dans le champ d'application du Règlement (EU) n° 1407/2013 (...) et qui sont accordées au cours de la période imposable actuelle et des deux dernières périodes imposables clôturées (...), s'élève à plus de 200.000 euros ».

Or, pour l'application du plafond prévu dans le règlement *de minimis*, le montant total des aides *de minimis* octroyées par État membre à une entreprise unique doit être pris en considération, indépendamment du niveau de pouvoir ou de l'institution qui a octroyé l'aide. Par conséquent, la limitation à d'« autres aides accordées par l'autorité fédérale ou par une région » se heurte à l'article 3, paragraphe 2, du règlement *de minimis*.

À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit:

« Er is ons geen de-minimissteun bekend die wordt toegekend door één van de lokale overheden aan ondernemingen die onder het toepassingsgebied van deze maatregel vallen. Het valt echter inderdaad niet met zekerheid uit te sluiten dat in de toekomst lokale overheden steun verlenen die onder het toepassingsgebied van de de-minimis verordening valt. Hierdoor suggereren we om de woorden 'of door een gewest toegekende steun' te vervangen te vervangen door de woorden 'of door regionale of lokale overheden toegekende steun' ».

⁹ En effet, on pourrait ainsi tout aussi bien choisir de notifier le régime d'aide à la Commission européenne.

¹⁰ Dès lors que l'exonération est attribuée de plein droit et qu'elle ne fait donc pas l'objet d'une décision au cas par cas, la mention que l'exonération est « attribuée » est plutôt malencontreuse. Il est suggéré d'écrire que: « L'exonération visée au présent paragraphe ne s'applique plus dès qu'une entreprise (...) ».

L'autre formulation proposée par le délégué est également trop restrictive. En effet, pour l'application de la réglementation relative aux aides d'État, il est question d'une autorité dès que les aides sont directement ou indirectement financées au moyen de ressources de l'État et que cette mesure est imputable à ce dernier¹¹. Ainsi, les aides octroyées par certaines entreprises publiques ou par certains organismes et agences autonomisées peuvent également constituer une aide d'État.

Le régime en projet doit dès lors être adapté sur ce point.

Chapitre 5 – Travail supplémentaire

9. L'article 154*bis*, alinéa 3, en projet, du CIR 92, contient une mesure « pour les exercices d'imposition 2020 et 2021 » qui, après évaluation, « peut être prolongée pour une durée indéterminée par un arrêté [royal¹²] délibéré en Conseil des ministres » (article 13 de l'avant-projet). L'article 275¹, alinéa 7, en projet, du CIR 92 contient une disposition analogue qui concerne des « rémunérations payées ou attribuées à partir du 1er janvier 2019 et jusqu'au 31 décembre 2020 » et qui, également après évaluation, « peut être prolongée pour une durée indéterminée par un arrêté délibéré en Conseil des ministres » (article 14 de l'avant-projet).

La mesure ne pouvant être que « prolongée » – en effet, il n'est pas mentionné « réinstaurée » ou « renouvelée » –, il est requis que l'arrêté concerné soit pris dans le délai dans lequel les mesures en projet produisent encore leurs effets. Toutefois, on n'aperçoit pas clairement quelle est la date limite à laquelle il est possible d'opérer la prolongation¹³.

Le délégué a déclaré à ce sujet :

« De delegatie om de maatregel te verlengen zal worden aangevuld met een bepaling dat het besluit uiterlijk op 31 december 2020 moet zijn aangenomen. Deze datum zal gelden zowel voor de belastingvermindering als voor de vrijstelling van doorstorten van bedrijfsvoorheffing, gelet op het nauwe verband tussen beide maatregelen.

De tekst zal als volgt worden aangepast:

In geval van een positieve evaluatie kan de verhoging door een besluit dat wordt vastgesteld na overleg in de Ministerraad en uiterlijk op 31 december 2020 wordt genomen voor onbepaalde duur worden verlengd.

En cas d'une évaluation positive, l'augmentation peut être prolongée pour une durée indéterminée par un arrêté délibéré en Conseil des ministres et pris au plus tard le 31 décembre 2020 ».

On peut se rallier à ce point de vue.

¹¹ Voir notamment la communication de la Commission 'relative à la notion d'« aide d'État » visée à l'article 107, paragraphe 1, du Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne', JO, 19 juillet 2016, C 262/1.

¹² Il convient de préciser que, conformément à l'article 108 de la Constitution, il doit s'agir d'un arrêté royal.

¹³ On pourrait ainsi hésiter entre, d'une part, la date d'expiration de la période imposable de l'exercice d'imposition 2021 (31 décembre 2020) et, d'autre part, la date jusqu'à laquelle les règles applicables à l'exercice d'imposition qui suit peuvent être modifiées, qui est en principe la fin de la période imposable de l'exercice d'imposition 2022 (31 décembre 2021).

Chapitre 6 – Salaires de départ pour les jeunes

10. Les articles 16 à 18 visent à remplacer les mots « supplément forfaitaire » ou « suppléments forfaitaires » par les mots « supplément compensatoire » ou « suppléments compensatoires », respectivement dans les articles 38, § 1er, alinéa 1er, 32°, 53, 26°, et 275¹¹ du CIR 92.

L'exposé des motifs de l'avant-projet déclare à ce propos ce qui suit :

« Le supplément forfaitaire pour les jeunes dont la rémunération est réduite en application de l'article 33*bis* de la loi du 24 décembre 1999 en vue de la promotion de l'emploi, est remplacé à partir du 1er janvier 2019 par un supplément qui n'a plus un caractère forfaitaire, mais qui est égal à la différence entre la rémunération nette telle que calculée sur base de la rémunération brute non réduite, et la rémunération nette telle que calculée sur base de la rémunération brute réduite (voir article 9 du présent projet). Dans les dispositions fiscales relatives à ce supplément (articles 38, § 1er, alinéa 1er, 32°, 53, 26° et 275¹¹, du Code des impôts sur les revenus 1992) la notion de 'supplément forfaitaire' est, comme dans les dispositions sociales, à chaque fois remplacée par la notion de 'supplément compensatoire' »

L'article 33*bis* en vigueur de la loi du 24 décembre 1999 concernée fait toujours état d'un « supplément forfaitaire » et non d'un « supplément compensatoire ». Cette modification fait l'objet d'un avant-projet de loi 'portant mise en œuvre de l'accord pour l'emploi', qui est également soumis pour avis (numéro de rôle 64.843/1) ¹⁴. L'article 2 de cette dernière proposition de loi contient différentes modifications de l'article 33*bis* de la loi du 24 décembre 1999 et son article 3 règle l'entrée en vigueur comme suit :

« Le présent chapitre entre en vigueur le 1er janvier 2019.

Pour les travailleurs dont la rémunération a été réduite dans les mois situés en 2018, le supplément, tel que fixé dans l'article 33*bis*, § 4, est dû. L'employeur paie ce supplément dans le mois de janvier 2019 » ¹⁵

L'article 19 de l'avant-projet, qui fait l'objet du présent avis, dispose que le chapitre relatif aux salaires de départ pour les jeunes est applicable « aux suppléments payés ou attribués à partir du 1er janvier 2019 ».

¹⁴ L'urgence n'a pas été demandée pour la demande d'avis 64.843/1.

¹⁵ Cela signifie que les règles à adopter s'appliqueront à ce supplément payé en janvier 2019.

Les modifications du CIR 92, qui font l'objet des articles 16 à 18 de l'avant-projet, n'ont de sens que si l'article 33bis de la loi du 24 décembre 1999 est effectivement modifié. Dans l'intérêt de la cohérence de la législation et de la sécurité juridique, les modifications apportées, d'une part, à la loi du 24 décembre 1999, et, d'autre part, au CIR 92, devront dès lors entrer simultanément en vigueur. Il faudra veiller à ce que les deux régimes soient harmonisés. Le cas échéant, il faudra également prévoir un régime transitoire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS

Jo BAERT